

„ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП – гр.СМОЛЯН
ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”

✉ 4890, с.Хвойна, ул.„Кап. Петко Войвода”№2, e-mail: dgsnikolayhaitov@ucdp-smolian.com

ОЦЕНКА

НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА

НА ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”

Изготвил: екип от ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” 2020 година

Съдържание

РЕЧНИК	3
1. ВЪВЕДЕНИЕ	4
1.1 НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕ, ЦЕЛИ. ЗАДАЧИ.....	4
1.2 ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ	5
2. РЕЗУЛТАТИ	6
2.1 ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАЙОНА	6
2.3 ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТП ДГС ХВОЙНА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА	8
2.4 ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ	9
2.5 ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ	11
2.5.1 ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ.....	11
2.5.2 ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИТЕ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПОДКРЕПА ЗА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРОВЛАДЕЛЦИ	11
2.5.3 ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА НУЖДТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ.....	12
2.5.4 ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ	15
2.5.5 ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ РЕСУРСИ Паша	17
2.5.6 ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА.....	17
2.5.7 ОПАЗВАНЕ НА ГОРНТЕ.....	18
2.5.8 ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ.....	18
2.5.9 РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И С ДЕЙНОСТТА НА ТП ДГС ХВОЙНА	18
2.5.10 ПОДДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ.....	19
2.5.11 ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ	19
2.5.12 ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК	23
2.5.13 ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ	24
2.6 ПРИНОС НА ТП ДГС ХВОЙНА КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ.....	25
2.7 КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ТП ДГС ХВОЙНА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ.....	25
2.8 МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИ ЕФЕКТИ.....	26
3 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА.....	27
3.1 АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ/ ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ .	27
3.2 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА	27

РЕЧНИК

Заинтересована страна - Всяко лице или група лица, които проявяват интерес, или за които се знае, че имат интерес към дейността на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.

Засегната страна - Всяко лице или група лица, които са повлияни или потенциално биха се повлияли от дейността на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”. (местни общности, работници, собственици на съседни имоти, местни предприемачи, организации).

Дълбочинно интервю - метод за събиране на информация, при който даден проблем се обсъжда обстойно, в дълбочина. Търсят се мнение, отношение, оценка. Провежда се с един човек, така наречен респондент.

Групова дискусия - метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно. Търсят се мнения, отношения, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.

Анализна вторична информация - метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, документи, анализи и др.

Сертификация - Процес на потвърждаване, че определена гора се управлява в съответствие с принципите и критериите на Р8С.

Сертифицирано горско стопанство - Юридическо лице, управляващо горски територии и отговорно за прилагането на принципите и критериите, заложен в стандарта на Р3С.

Планиращи документи - Съвкупността от документи, доклади, протоколи, декларации, картен материал и др., които описват, обосновават и уреждат изпълнението на дейностите.

Горска екосистема - Динамичен комплекс на групи от растителни, животински, гъбни и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица.

Екосистемни услуги - Ползите, които хората получават от екосистемите. Те биват:

- **Материални услуги** - предоставяне на продукция, добивана от екосистемите, и директно използвана в производството или за лична консумация от хората (храна, вода, материали за бита и др.);
- **Регулиращи услуги** - свързани с капацитета на екосистемите да регулират важни природни процеси и животоподдържащи системи (предпазване от наводнения, засушавания, ерозия, поддържане качеството на въздуха, климата и др.)
- **Поддържащи услуги** - създават условията, необходими за предоставяне на останалите екосистемни услуги. Тяхното въздействие върху хората е косвено и много бавно (кръговрата на хранителните вещества, на водата, нощвообразуване);
- **Културни услуги** - нематериални ползи, които хората извличат от екосистемите под формата на наслада от красивата природа (духовни, естетически)

Недървесни горски продукти - Всички горски продукти, различни от дървесина, и добити от територията, управлявана от съответното горско стопанство. Това може да са: смола, борина, сено, кори, лико, семена, гъби, лечебни и ароматни растения и части от тях, лишей, мъхове, горски плодове, зеленина, коледни дръвчета, листников фураж и др.

Традиционни права на местните общност - Традиционни са онези права на местното население, които произтичат от обичайни или привични действия с дългосрочен характер и повторемост и които с течение на времето са придобили силата на закон, без да противоречат на действащата нормативна уредба.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕ, ЦЕЛИ. ЗАДАЧИ

През 2013 година ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” започна процес по привеждане на управлението на горите и земите от държавните горски територии в съответствие с международно признатите *Принципи и критерии на Съвета за стопанисване на горите (FSC)*. Като част от процеса бе изготвено проучване на Горите с висока консервационна стойност (ГВКС) на територията, въведени или в процес на въвеждане в управлението са редица процедури и практики, допълващи изискванията на националното законодателство, и подкрепящи стремежа за постигане на екологично уместно, социално полезно и икономически жизнеспособното управление на горите.

10-ТЕ ПРИНЦИПА ЗА СЕРТИФИКАЦИЯ ПО СИСТЕМАТА НА FSC

ПРИНЦИП 1: Прилагане на законодателството - спазва се приложимото национално законодателство, както и международните договори, конвенции и споразумения, които страната е подписала.

ПРИНЦИП 2: Права на работниците и условия на труд - поддържа се и/или се подобрява социалното и икономическо благосъстояние на работниците.

ПРИНЦИП 3: Права на коренното население - (неприложим за България)

ПРИНЦИП 4: Обществени отношения - осигуряване на принос за поддържането и насърчаването на социалното и икономическо благополучие на местните общности.

ПРИНЦИП 5: Ползи от гората - горскостопанските дейности осигуряват ефективно използване на целия спектър от продукти и услуги от горите, с което се поддържа и подобрява дългосрочната икономическа стабилност и широк кръг от екологични и социални ползи.

ПРИНЦИП 6: Екологични стойности и въздействия - осигурено е поддържане, опазване и/или възстановяване на екосистемните услуги и екологичните стойности и не се допускат отрицателни екологични въздействия.

ПРИНЦИП 7: Управленско планиране - на лице са и се прилагат планиращи документи, служещи за насочване работата на персонала, информиране на засегнатите и заинтересованите страни и обосноваване на управленските решения.

ПРИНЦИП 8: Мониторинг и оценка - извършва се мониторинг на напредъка за постигане на целите на управление, въздействията от горскостопанските дейности и състоянието на гората.

ПРИНЦИП 9: Високи консервационни стойности - поддържат се и/или се подобряват високите консервационни стойности на горите.

ПРИНЦИП 10: Осъществяване на горскостопанските дейности - дейностите в обхвата на сертификацията са планирани и изпълнени с икономическите, екологичните и социални политики на Организацията и в съответствие с Принципите и Критериите на FSC.

Социалният аспект е широко застъпен в изискванията на FSC и е едно от предизвикателствата в ежедневната работа на служителите на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”. Тези предизвикателства са продиктувани от важността на горите за цялото общество и преплитането на различни интереси, изискващи активното въвличане и участие на различните заинтересовани страни в устойчиво управление на горските ресурси. В този смисъл изготвянето на оценка за социалното въздействие от дейността на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”, се определя като ключов момент за постигане на съответствие с международните принципи и критерии за отговорно стопанисване на горите, поради което бе инициатирано изготвянето на настоящия документ.

Целта на оценката е да идентифицира и обобщи въздействията, които дейността на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” оказва пряко или непряко върху местната общност, както и

върху по-глобални въпроси, влияещи на социума (обществото), като екологичния баланс и здравето на горската екосистема.

Конкретни задачи на оценката са:

- ✓ да се идентифицират групите от обществото, които са пряко повлияни от дейността на ДГС, както и другите заинтересовани страни.
- ✓ да се проведат срещи с идентифицираните заинтересовани/засегнати от дейността страни.
- ✓ да се установят основните ефекти/влияние от дейността на ТП ДГ С „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” върху всяка от тези групи.
- ✓ да се оцени достъпът до информация и възможностите за пряка комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности.
- ✓ да се посочат мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”, които са били идентифицирани.
- ✓ да се предложи механизъм за редовен контакт със заинтересованите/засегнатите групи с цел да се наблюдава ефективността на посочените мерки.

1.2 ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ

- ✓ За изпълнение на така формулираните цели и задачи бяха използвани методология и подход, базирани на:
 - ✓ преглед и анализ на налична информация и документи.
 - ✓ контакти и консултативни срещи със служители на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”.
 - ✓ посещение на място, дълбочинни интервюта и групови дискусии с представители на местните заинтересовани страни.

Основните сфери на интерес на Оценката за социално въздействие са дефинирани съгласно *Принципи и критерии за управление на горите на FSC*. Това наложи при провеждане на Оценката за социално въздействие да се използват основно качествени методи за събиране на информация:

- ✓ консултативни срещи;
- ✓ дълбочинни интервюта (чрез срещи и по телефона);
- ✓ групови дискусии;
- ✓ наблюдения;

Целевите групи са дефинирани съобразно целите и задачите на Оценката за социално въздействие. Определянето им включва два етапа:

1. предварителен етап на базата на експертна оценка.
2. прецизиране на групите след проведените разговори с ръководството на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”. Като цяло са включени следните основни целеви групи:
 - ✓ ръководството и работещите в ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”;
 - ✓ представители на държавни институции, имащи законови правомощия по осъществяването на контрол върху дейността ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”;
 - ✓ представители на общинската администрация на общините, на чиято територия е разположено ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”;
 - ✓ представители на местното население;
 - ✓ представители на местния бизнес, свързан с използването на горските ресурси;
 - ✓ представители на местни организации и асоциации;

Реализацията на Оценката за социално въздействие се проведе в периода 11-13.04.2018 г. и включи:

- ✓ Преглед и вторичен анализ на предоставената документация - направен бе преглед на

действащия Горскостопански план на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”. Доклад „Гори с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ””, Общински план за развитие на община Чепеларе за периода 2014-2020 г., Националният FSC стандарт, включващ международните принципи и критерии за стопанисване на горите, както и проекта на Национален стандарт за България, интернет страници със съдържание, релевантно на целите и задачите на заданието и др.

- ✓ Комуникация с ръководството на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” - контактът бе осъществен по телефон и ел. поща с цел получаване на информация, необходима за Оценката за социално въздействие, а в следствие бяха проведени и срещи със служителите на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”.
- ✓ Провеждане на срещи и интервюта със засегнати/заинтересовани страни.

Изготвяне на доклад от Оценката за социално въздействие - събраната информация бе обобщена и анализирана с оглед експертно установяване на всички дейности в техния пълен обем и интензивност, тяхното позитивно и/или негативно въздействие и направата на оценка до колко ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” подпомага/ограничава пряката комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности. На тази основа са формулирани мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” и е предложен механизъм за редовен контакт със заинтересованите/засегнатите групи .

2. РЕЗУЛТАТИ

2.1 ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАЙОНА

ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” е с типичен планински характер, с големи превишения и много стръмни до урвисти склонове, които се обуславят от добре развита и гъста хидрографска мрежа.

Северна и западна граница на стопанството са високите разклонения на част от рида “Чернатица”, а източната граница е Радюва планина. От върховете на тези два рида към долината на р.Чепеларска се спускат множество по-къси, със стръмни склонове ридове, образуващи тесни клисури, като тези по реките Ореховска, Забърдовска и Еркюпрыйска.

В преобладаващата си част стопанството е със силно пресечен терен, със стръмни до много стръмни склонове и била. Особено стръмни до урвисти склонове има в долната част (от двете страни на р.Чепеларска). Само в басейните “Пашалийца”, “Карабаир” и “Добра вода” билата са разляти, а склоновете са по-полегати до наклонени.

Най - високата надморска височина на територията на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” е връх Голям Персенк - 2095 м.н.в (подотдел 301 “а”), а най-ниската - 620 м.н.в (подотдел 167 “в”), там където р.Чепеларска излиза от района на стопанството. Голямата разлика в надморските височини (1475м) характеризира релефа, като планински и обуславя разнообразието в горскорастителното райониране на стопанството.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

През периода 2007-2012 г. най-многобройни са били новосъздадените предприятия в сектора на услугите, следвани от тези в сферата на селското и горското стопанство. Индустрията е на трето последно място, поради самото естество и по- високите изисквания за стартиране на бизнес.

Горите през вековете са играели важна роля в развитието на региона. В миналото те са използвани основно за добив на дървесина и лов. Съвременните обществени потребности налагат оценка на горите като основен фактор за опазването на почвите, регулирането на водите и кислородния баланс, формиране на местния климат и благоприятна жизнена среда. От там идва и голямото им значение за развитие на туризма и за живота на местната общност. В миналото хората в Общината са се занимавали основно със скотовъдство. Лятото стадата пасели в околните пасища в района на общината, а през зимата овчарите ги

подкарвали към Беломорието. След съединението на Княжество България с Източна Румелия границата с Турция била затворена. Било невъзможно да се стигне до Беломорието. Тогава чепеларци изклали голяма част от добитъка си и били принудени да посегнат на гората, за да осигурят пасища за останалите си животни. През периода 1879-1886 г. в околностите на Чепеларе били унищожени над 30 000 декара иглолистни гори. Това е едно от най-големите унищожавания на гори в историята на Родопите.

Горските територии, за които е изготвен този горскостопански план имат важно значение, не само като строителна и технологична суровина, но и с техните ловностопански, водоохранни, противоерозионни и здравно-украшни функции. Значението на горите е многопосочно. Ако поставим на първо място добива на дървесина, трябва да се отбележи пълната реализация и рентабилността на тази дейност. Основни ползватели на дървесина в района са: ЕТ "ТОНИКИ – Марияна Беловадска" – гр. Чепеларе; "ПЕРСЕНК" АД – с. Хвойна; "Монди-Стамболийски" ЕАД; "АСИГРУП-3" ЕООД – с. Забърдо; "Синхрон" ООД; ЕТ "ДЕНИС-50" – с.Малево; "ЙОЛА" ЕООД – гр. Чепеларе; "Секвоя" ЕООД – гр. Чепеларе; "КОН" ЕООД –

с.Хвойна; ЕТ "Виктор Кулов" – с.Забърдо; ЕТ "Иван Карталов" – с.Забърдо и други.

Тези ползватели поемат над 90 % от добитата дървесина. Община Чепеларе има 7115 жители (по данни на НСИ към 31.12.2015 година). За задоволяване на нуждите на местното население отива малка част от добитата дървесина - около 10 %, главно дърва за горене и в по-малък обем строителна дървесина за битови нужди.

Стопанското значение на горите не се ограничава само с дърводобива. Голямо е значението на страничните ползвания, които се реализират в горите. На първо място те осигуряват паша на голяма част от селскостопанските животни. В горите се добиват гъби, горски плодове – къпини (*Rubus sp.Diversae*), малини (*Rubus idaeus L.*), боровинки (*Vaccinium*), ягоди (*Fragaria vesca L.*) и билки - жълт кантарион (*Hypericum perforatum L.*), бъз (*Sambucus nigra L.*), мента (*Mentha piperita L.*), машерка (*Thymus sp. diversae*), риган (*Origanum vulgare L.*), шипка (*Rosa canina L.*), хвойна (*Juniperus communis L.*) и други, което осигурява допълнителни доходи на голяма част от местното население.

Голямо е ловностопанското значение на горите. Екологичните условия благоприятстват развъждането на ценен дивеч - благороден елен (*Cervus elaphus*), Сърна (*Capreolus capreolus*), Дива свиня (*Sus scrofa*), Дива коза (*Rupicapra rupicapra*), Мечка (*Ursus Arctus*), Заек (*Lepus europaeus*), Глухар (*Tetrao urogallus*) и други и създават добри условия за развитие на ловен туризъм, в която дейност има добро бъдеще. Условия за любителски риболов предлага основно р. Чепеларска с нейните по-големи притоци. Дърводобивът, страничните ползвания и ловният и риболовен туризъм ще осигуряват не само работни места, но и значителни приходи на стопанството, местното население и държавата.

За опазването и съхраняването на извънредно богатия генетичен материал в района са открити, създадени и обявени семепроизводствени насаждения от бял, черен бор, смърч и ела, както и генеративни семепроизводствени градини от черен бор. Не по-малко важни от стопанското им значение, са другите полезни функции на горите. На първо място това са защитните им функции. Горските територии за защита на водите обхващат вододейните зони определени около селата Хвойна, Орехово,

Павелско, Малево и Забърдо. От голямо значение са и здравно-украшните функции на горите. Горските масиви около хижите "Персенк", "Пашалийца", "Кабата", "Скални мостове" и "Чудни мостове" са обявени за курортни гори. Районът на стопанството е богат със защитени територии. Чудните мостове са

скален феномен, известен също с името Скалните мостове. Разположен е в карстовата долина на река Еркюприя, на 1450 м надморска височина, в подножието на връх "Голям Персенк" (2091 м). Скалният феномен се намира на 80 км южно от Пловдив, на 35 км северозападно от Чепеларе и само на 5 км северозападно от село Забърдо. Мостовете са обявени за природна забележителност с постановление на Министерския съвет No.4941 от 18.07.1949. Покрай Чудните мостове преминава пешеходният път от село Орехово за село Забърдо. Двата големи моста са обезопасени и пригодени за туристически цели. Преминаването е позволено и върху, и под тях. Възможност за ношувка предлагат хижите, намиращи се в непосредствена близост до обектите. Natura 2000 е общоевропейска мрежа, съставена от защитени зони, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие. В съответствие със Закона за биологичното разнообразие в България на територията на ТП "Държавно горско стопанство Хвойна" попадат части от защитените зони "Родопи - Западни" - с код BG0001030, "Родопи - Средни" - с код BG0001031 определени по Директивата на ЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и "Персенк" - с код BG0002105 по Директива на ЕС за опазване на дивите птици.

В горските комплекси и около тях са създадени прекрасни условия за отдих и туризъм. Най-дългата екопътека във България се намира в Родопите, тя е част от трансграничната Хвойна-Ставрополи, като свързва природните забележителности на България и Гърция. Екомаршрута предлага много забележителности, резервати, интересни и популярни местности, защитени зони с редки животински и растителни видове. От с.Хвойна маршрута тръгва посока с.Орехово /7км./, като туриста прекосява защитената местност "Средните ливади", защитена с цел запазването на белоборовите гори. След

с.Орехово /1261м./ надморска височина следват трите живописни водопада “Дуплево”, “Скакалото” и “Костен камък” със статут на природни забележителности.

По маршрута следва уникалния скален комплекс “Чудните мостове” най- величественият природен феномен в Родопите. Екопътеката продължава по известния древен римски път дълъг над 4 км. и широк 1,5м. Пътят е добре запазен, минава под самия връх “Персенк“ и е най-високо разположения запазен археологически паметник в България /на места над 2050м. надморска височина/. По римския път се стига до местностите “Глухите камъни”, “Бялата вода” и “Айдърски камък”. В южна посока маршрута се движи през местностите “Мечо гробе”, “Портата”, преминава през върховете “Мечи чал“ и “Снежанка“ и достига м.”Орфееви скали” недалеч от Смолян. В услуга на туристите на територията на общината има разкрити Туристически информационни центрове – в с. Орехово и в гр. Чепеларе. Нощувки могат да се

извършват в хижите “Персенк“, “Пашалийца“, “Кабата“, “Скални мостове“ и “Чудни мостове“, както и в многобройните къщи за гости и хотели във всички населени места на територията на общината.

2.3 ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

Залесената площ в тази част на стопанството е 17595.8 ха, което е 92.0 % от общата площ. Изредените култури и насаждения (с пълнота до 0.3 включително) заемат 6.3 % от общата площ. С цел пълноценното използване на дървопроизводителната площ изредените култури са предвидени за попълване. Изредените зрели насаждения ще останат в този вид, съгласно екологичните изисквания за запазване на естествените природни местообитания в горите.

Незалесената дървопроизводителна площ е 64.7 ха или 0.3 % от общата площ. От нея 19.7 ха са голини, а 45.0 ха заемат невъзобновените сечища. Всички сечища са предвидени за залесяване. Общо дървопроизводителната площ на инвентаризираната територия е 17660.5 ха, което е 92.3 % от общата площ. Недървопроизводителната горска площ е 1484.2 ха или 7.7 % от общата площ. Една част от нея - поляни, ливади и други може да се използва за различни странични дейности, друга част се явява технологически необходима за производствения процес – автомобилни пътища, просеки, временни складове и т.н., а една част е неизползваема за горскостопанска дейност – скали, сипеи, насипи, гълове и други.

ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” е с типичен планински характер, с големи превишения и много стръмни до урвисти склонове, които се обуславят от добре развита и гъста хидрографска мрежа.

Северна и западна граница на стопанството са високите разклонения на част от ридата “Чернатица”, а източната граница е Радюва планина. От върховете на тези два риди към долината на р.Чепеларска се спускат множество по-къси, със стръмни склонове ридове, образуващи тесни клисури, като тези по реките Ореховска, Забърдовска и Еркюприйска.

В преобладаващата си част стопанството е със силно пресечен терен, със стръмни до много стръмни склонове и била. Особено стръмни до урвисти склонове има в долната част (от двете страни на р.Чепеларска). Само в басейните “Пашалийца”, “Карабаир” и “Добра вода” билата са разляти, а склоновете са по-полегати до наклонени.

Най - високата надморска височина на територията на ТП ”ДГС Хвойна” е връх Голям Персенк - 2095 м.н.в (подотдел 301 “а“), а най-ниската - 620 м.н.в (подотдел 167 “в“), там където р.Чепеларска излиза от района на стопанството. Голямата разлика в надморските височини (1475м) характеризира релефа, като планински и обуславя разнообразието в горскорастителното райониране на стопанството.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

В административно отношение територията на стопанството е част от Смолянска област и се числи към Регионална дирекция по горите - гр. Смолян, но е самостоятелен стопански субект, подчинен на Министъра на земеделието и храните, респективно на Директора на Южноцентрално държавно предприятие гр. Смолян.

- Предметът на дейност на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” е:
- изпълнение на горскостопанския план в т.ч. дърводобив, възпроизводство на горите и др.;
 - изпълнение на ловностопанския план;
 - изпълнение на поддържащи и/или възстановителни дейности в горски територии - държавна собственост, предвидени в плановете за управление на защитените територии:
 - организиране и провеждане на мероприятия по защита на горските територии държавна собственост;
 - организиране и провеждане на противоерозионни мероприятия;
 - поддържане разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;
 - организиране и възлагане на проектирането и строителството в горите и земите в горските територии - държавна собственост:
 - опазване на горските територии - държавна собственост;
 - превенция и мероприятия за защита на горските територии от пожари;
 - отглеждане на млади насаждения и култури без материален добив и кастрене;
 - маркиране на насаждения и дървета за сеч;
 - добив на дървесина, повредена от абиотични и биотични фактори и въздействия;
 - предоставяне и извършване на обществени услуги.

Макар и поделение на ЮЦДП ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” може да сключва от свое име, за своя сметка и на своя отговорност търговски и други договори в рамките на предоставените им правомощия: води свое собствено счетоводство; разполага със свои банкови сметки и печат; води от свое име и за своя сметка съдебни и арбитражни дела; разчита се самостоятелно с общинските бюджети във връзка със заплащане на местни данъци и такси.

ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” е работодател по смисъла на Кодекса на труда.

Приходите на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” се формират основно от продажба на дървесина, горски репродуктивни материали и иедървесни горски продукти, платената цена за извършване на паша в горските територии; предоставяне на услуги; и др.

Територията на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” е разделена на 4 Горско стопански участъка - Хвойна. Павелско и Орехово и Чепеларе.

2.4 ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

При проучването бяха идентифицирани следните заинтересовани страни/групи:

Заинтересована група	Представители	Взаимовръзки на представителите на заинтересованата група с ТП ДГС Хвойна	Степен на сигнал на въздействие на дейностите на ТП ДГС Хвойна, произтичащ от взаимовръзката със заинтересованата страна (високо-средно-ниско)	Сфери с най-голямо социално въздействие от дейността на ТП ДГС Хвойна, произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна
Държавни институции	Изпълнителна агенция по горите Регионална дирекция по горите Смолян	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДГС и територията, управлявана от ТП ДГС Хвойна	ниско	ИАГ чрез структурите ѝ определя държавната политика по управлението на горите в т.ч. социалната ѝ ориентированост: контролира спазването на Закона за горите: контролира разработването и изпълнението на горскостопанските планове; осигуряване на охрана на горските територии

	Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ Пловдив	Управление на водите в Източнобеломорски район в т.ч. в територии от горския фонд: изпълнение на разпоредбите на Закона волите	ниско до средно	контрол на състоянието и проводимостта на речните легла в т.ч. превенция от наводнения: контрол на количеството и качеството на водите:
	Дирекция „Инспекция по труда“ Смолян	Спазване на трудовото законодателство	средно	спазване на правилата за безопасност на труда на горските работници: спазване на изисквания на Кодекса на труда за горските работници
	Районно управление Чепеларе към Областна дирекция на МВР Смолян	Извършване на оперативно издирвателна. охранители контролна дейност, дейно по разследване и административно- наказателна дейност	средно до високо	контрол на незаконните дейности и горите и разследване на такива: обслужване на спешен тел. 112 в случай на инцидент и в горските територии и незаконни дейности:
	Районна служба "Пожарна безопасност защита на населението	Пожарна безопасност и защита на населението	високо	превенция и борба с горските пожари
Местно население	Кметове на Община Чепеларе и кметове на населени места в Община Чепеларе	Осигуряване на базисни нужди на местното население	високо	осигуряване на местното население дърва за огрев: паша в горите: опазване на водоизточниците за населените места; опазване на местата 01 значение за местните общности; опазване на местната инфраструктура
	Физически лица, жители на населените места попадащи в обхвата на стопанството	Осигуряване на горски ресурси за битови нужди	високо	осигуряване на лърва за огрев; наш защита на личната собственост; осигуряване на свободен достъп до горските територии за туризъм, рекреация. събиране на нелървесни горски продукти за лично ползване възможности за зае тост
Бизнес	Фирми в сферата на горското стопанство	Осъществяване на горскостопанските дейности на терен в т.ч. - дърводоби в. залесяване, лесок> лтурни дейност и. строителство и поддръжк; на горски пътища; дървообработване	високо	осигуряване на равноправен достъп до дейности, възлагани от ТП ДГС Хвойна п спазване на свободната конкуренция; осигуряване спазването на безопасността на труда: своевременно разплащане с подизпълнителите:
	Предприемачи в областта на туризма	Ползване на част от горските територии за развитие на туризма	средно	съобразяване на горскостопанските дейности е туристическите маршрути/ обекти: поддръжане на туристическите маршрути в горските територии: осигуряване безопасността на туристите
Други собственици гори	Общи на Чепеларе	Управление на съседни територии	ниско	зачитане на праната на собственост ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори стопанисвани от общината
	Частни горовладелци	Управление на съседни територии	ниско	зачитане на правата на собственост ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори собственост на частни лица
правителствен сектор	Ловни дружинки и Ловнорибарски дружества	Лов и опазване на дивеча на територията. Извършват таксация на дивеча. Пряко за заинтересовани от стопанисване на горил (прилагани лесовъдски системи и поддръжане на подходяща структура на горите: поддръжане на естествена хранителна база за дивеча: поддръжане на зони за спокойствие на дивеча)	средно	съобразяване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча:

	Туристически ужества	Ползване на част от горските територия за развитие на туризъм	средно	съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/ обекти: поддържане на туристическите маршрути в горските територии
--	-------------------------	---	--------	--

2.5 ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

2.5.1 ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ

Съгласно разпоредбите на Закона за горите, достъпът до горските територии е свободен, на собствен риск, при спазване указанията на горската администрация и собственика, в случая ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”. С разрешителен режим е достъпът във връзка с провеждането на горскостопански и ловно-стопански дейности, както и достъпът до горските разсадници.

Със заповед на директора на РДГ гр. Смолян може временно (до три месеца) да се ограничи или да забрани достъпа до определена горска територия с цел опазването и защитата на горските територии и дивеча или в интерес на здравето и безопасността на гражданите.

Ограничено е движението на товарни превозни средства и пътни превозни средства с животинска тяга освен за изпълнението на горскостопански дейности.

От проведените интервюта със заинтересованите страни в т.ч. местните кметове, не бяха идентифицирани случаи на ограничаване на достъпа до гората извън предвидените по закон случаи от страна на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”.

2.5.2 ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИТЕ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПОДКРЕПА ЗА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРОВЛАДЕЛЦИ

Процесът на възстановяване на горите и земите от ГТ на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” като цяло може да се счита за приключил.

Разпределението на общата площ на горския фонд по видове собственост е дадено в таблицата:

Разпределение на горските територии по земища и вид собственост

Землище	Обща площ на земищата	Горски територии държавна собственост	Горски територии общинска собственост	Горски територии частна собственост	Горски територии на други организации	Общо горски територии	В това число - залесена горска територия	Лесистост %
---------	--------------------------	--	--	--	--	-----------------------	---	-------------

гр.Чепеларе	10619,7	368,2	439,4	9797,8	14,3	10619,	10371,0	97,7
с. Хвойна	2686,0	1577,9	96,4	124,1	227,3	2025,7	1863,8	69,4
с. Павелско	5923,7	2974,0	1285,6	416,8	0,0	4676,4	4093,8	69,1
с. Малеве	3863,0	2355,3	288,4	259,9	173,6	3077,2	2855,6	73,9
с. Орехово	5708,7	2742,7	258,1	285,3	1403,6	4689,7	4348,1	76,2
с. Забърдо	4484,2	524,9	207,1	231,3	2333,2	3296,5	3062,7	68,3
с. Зорница	1812,9	185,1	115,0	360,2	718,9	1379,2	1371,8	75,7
ОБЩО	35098,2	10728,1	2690,0	11475,4	4870,9	29764,4	27966,8	94,0

Към настоящия момент няма текущи реституционни съдебни спорове за територии, стопанисвани от ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”. Липсата на спорове по собствеността е ключов момент от гледна точка на сертификацията, тъй като земите, за които се водят такива спорове, ще бъдат извън обхвата на сертификата до окончателното изясняване на статута им.

Подкрепата на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” за собствениците на недържавни гори с главно в посока издаването на различни документи (срещу административна такса за услуги) като таксационни описания, препис извлечения и др.

На този етап липсват съществени проблеми по линията на взаимодействие недържавни собственици - ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” и не би следвало да се очакват значими противоречия и конфликти и в бъдеще.

2.5.3 ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА НУЖДИТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ

Предвиденият за следващия ревизионен период общ размер на ползването от дървесина е 216540 куб.м без клони, а с клони - 245875 куб.м. Процентното му разпределение по видове сечи е както следва:

- от възобновителни сечи - 54.2 %
- от отгледни сечи - 34.9 %
- от санитарни сечи - 0.1 %
- от принудителни сечи - 10.5 %
- от технически сечи - 0.3 %

Всичко - 100.0 %

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието стояща маса(без клони и с клони) по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти вгорите държавна собственост е дадено в таблица № 1,

Таблица № 1
Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти

Вид сеч/дърв. вид	Без клони	Стояща	Отпад	Лежаща	Едра стр.	Средна ст	Дребна ст	Общо стр.	Дърва	Вършина
1. ВЪЗОВОДИТЕЛНИ СЕЧИ										
1.1. Високостъблени										
Бял Бор	19010	21100	5339	15761	11294	3084	214	14592	1114	55
Ела	4650	5320	1216	4104	3082	531	134	3747	323	34
Смърч	37375	42665	10499	32166	24673	4069	506	29248	2743	175
Черен бор	39670	44300	13988	30312	20734	5256	598	26588	3422	302
Общо Иглолистни	100705	113385	31042	82343	59783	12940	1452	74175	7602	566
%	88.8	100.0	27.4	72.6	52.7	11.4	1.3	65.4	6.7	0.5

Бук	4195	4820	658	4162	1572	403	756	2731	1380	51
Габър	20	20	1	19	6	3	-	9	10	-
Зимен дъб	155	180	29	151	69	19	-	88	62	1
Космат дъб	70	70	-	70	-	-	-	-	70	-
Череша	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
Общо Широколистни	4450	5100	688	4412	1647	425	756	2828	1532	52
§	87.3	100.0	13.5	86.5	32.3	8.3	14.8	55.4	30.1	1.0
Общо Високостъблени	105155	118485	31730	86755	61430	13365	2208	77003	9134	618
§	88.7	100.0	26.8	73.2	51.8	11.3	1.9	65.0	7.7	0.5
1.2. Издънкове за превръщане										
Бял Бор 305		350	96	254	137	79	6	222	28	4
Ела	130	160	42	118	76	21	1	98	17	3
Черен бор	665	755	228	527	320	116	4	440	80	7
Общо Иглолистни	1100	1265	366	899	533	216	11	760	125	14
§	87.0	100.0	28.9	71.1	42.1	17.1	0.9	60.1	9.9	1.1
Бук	5800	6915	1055	5860	791	1735	168	2694	3066	100
Воден габър	40	40	-	40	-	-	-	-	40	-
Габър	170	205	35	170	-	60	6	66	102	2
Зимен дъб	4350	4830	437	4393	491	1372	58	1921	2448	24
Келяв габър	150	180	18	162	-	-	-	-	150	12
Космат дъб	490	545	55	490	-	-	-	-	490	-
Общо Широколистни	11000	12715	1600	11115	1282	3167	232	4681	6296	138
§	86.5	100.0	12.6	87.4	10.1	24.9	1.8	36.8	49.5	1.1
Общо Из. за Превръщане	12100	13980	1966	12014	1815	3383	243	5441	6421	152
§	86.6	100.0	14.1	85.9	13.0	24.2	1.7	38.9	45.9	1.1
Вид сеч/дърв. вид	Без клоци	Стояща	Отпад	Лежаща	Едра стр.	Средна ст.	Дребна ст.	Общо стр.	Дърва	Вършина
ОБЩО ВЪЗОБНОВ. СЕЧИ	117255	132465	33696	98769	63245	16748	2451	82444	15555	770
§	88.5	100.0	25.4	74.6	47.8	12.6	1.9	62.3	11.7	0.6
2. ОТГЛЕДНИ СЕЧИ										
2.1 Високостъблени	5	5	2	3			2	2	1	
Черен бор	50	70	42	28	-	-	21	21	7	-
Общо Иглолистни	55	75	44	31	-	-	23	23	8	-
§	73.3	100.0	58.7	41.3	-	-	30.6	30.6	10.7	-
Общо Прочистки	55	75	44	31	-	-	23	23	8	-
§	73.3	100.0	58.7	41.3	-	-	30.6	30.6	10.7	-
2.1.2. Прореждания										
Бял Бор	2105	2465	647	1818	38	1049	261	1348	385	85
Ела	310	385	96	289	14	81	114	209	51	29
Зелена дугласка	65	85	23	62	-	13	28	41	13	8
Смърч	655	845	251	594	13	242	187	442	101	51
Черен бор	2565	2975	999	1976	-	350	1048	1398	470	108
Общо Иглолистни	5700	6755	2016	4739	65	1735	1638	3438	1020	281
§	84.4	100.0	29.8	70.2	1.0	25.7	24.2	50.9	15.1	4.2
Бреза	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
Бук	380	465	90	375	17	93	70	180	191	4
Воден габър	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
Зимен дъб	20	20	2	18	-	3	5	8	10	-
Общо Широколистни	410	495	92	403	17	96	75	188	211	4
§	82.8	100.0	18.6	81.4	3.4	19.4	15.2	38.0	42.6	0.8
Общо Прореждания	6110	7250	2108	5142	82	1831	1713	3626	1231	285
§	84.3	100.0	29.1	70.9	1.1	25.3	23.6	50.0	17.0	3.9
2.1.3. Пробирка										
Бял Бор	20505	23110	5478	17632	4309	9158	689	14156	3235	241
Бяла мура	85	95	25	70	30	26	-	56	14	-
Ела	2680	3220	826	2394	376	1223	246	1845	473	76
Зелена дугласка	725	850	205	645	83	382	40	505	129	11
Смърч	13100	15400	3948	11452	3211	4862	1068	9141	2047	264
Черен бор	18320	20520	6428	14092	4511	6298	476	11285	2632	175
Общо Иглолистни	55415	63195	16910	46285	12520	21949	2519	36988	8530	767
§	87.7	100.0	26.8	73.2	19.8	34.7	4.0	58.5	13.5	1.2
Бук	1220	1395	173	1222	498	142	58	698	511	13
Воден габър	20	20	-	20	-	-	-	-	20	-
Зимен дъб	115	130	14	116	2	44	11	57	57	2
Космат дъб	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-

Общо Широколистни	1365	1555	187	1368	500	186	69	755	598	15
%	87.8	100.0	12.0	88.0	32.1	12.0	4.4	48.5	38.5	1.0
Общо Пробирка	56780	64750	17097	47653	13020	22135	2588	37743	9128	782
%	87.7	100.0	26.4	73.6	20.1	34.2	4.0	58.3	14.1	1.2
2.1.4. Селекционна										
Бял Бор	530	595	156	439	319	81	4	404	34	1
Ела	95	105	20	85	62	8	-	70	15	-
Смърч	570	650	153	497	389	30	1	420	77	-
Черен бор	3995	4435	1388	3047	1631	912	22	2565	463	19
Общо Иглолистни	5190	5785	1717	4068	2401	1031	27	3459	589	20
%	89.7	100.0	29.7	70.3	41.5	17.8	0.5	59.8	10.2	0.3
Бук	30	35	6	29	16	9	-	25	4	-
%	85.7	100.0	17.2	82.8	45.7	25.7	-	71.4	11.4	-
Общо Селекционна	5220	5820	1723	4097	2417	1040	27	3484	593	20
%	89.7	100.0	29.6	70.4	41.5	17.9	0.5	59.9	10.2	0.3
игл. Високостъблени	66360	75810	20687	55123	14986	24715	4207	43908	10147	1068
%	87.5	100.0	27.3	72.7	19.8	32.6	5.5	57.9	13.4	1.4
Вид сеч/дърв. вид	Без кло	Стояща	Отпад	Лежаща	Едра стр.	Средна ст.	Дребна ст.	Общо стр.	Дърва	Вършина
шир. Високостъблени	1805	2085	285	1800	533	291	144	968	813	19
%	86.6	100.0	13.7	86.3	25.6	13.9	6.9	46.4	39.0	0.9
Общо Високостъблени	68165	77895	20972	56923	15519	25006	4351	44876	10960	1087
%	87.5	100.0	26.9	73.1	19.9	32.1	5.6	57.6	14.1	1.4
2.2. Издънкове за превръщане										
2.2.1. Прореждания										
Бял Бор 150		175	53	122	3	66	23	92	25	5
Смърч	40	50	16	34	20	6	-	26	7	1
Черен бор	115	135	38	97	-	45	29	74	21	2
Общо Иглолистни	305	360	107	253	23	117	52	192	53	8
%	84.7	100.0	29.7	70.3	6.4	32.5	14.5	53.4	14.7	2.2
Бреза	15	15	-	15	-	-	-	-	15	-
Бук	615	735	120	615	-	160	44	204	403	8
Габър	10	10	-	10	-	1	-	1	9	-
Зимен дъб	465	515	50	465	-	34	52	86	377	2
Келяв габър	45	45	-	45	-	-	-	-	45	-
Космат дъб	45	50	5	45	-	-	-	-	45	-
Мъждрян	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
Общо Широколистни	1205	1380	175	1205	-	195	96	291	904	10
%	87.3	100.0	12.7	87.3	-	14.1	7.0	21.1	65.5	0.7
Общо Прореждания	1510	1740	282	1458	23	312	148	483	957	18
%	86.8	100.0	16.2	83.8	1.3	17.9	8.5	27.7	55.0	1.1
2.2.2. Пробирка										
Черен бор	670	745	220	525	418	25	-	443	81	1
%	89.9	100.0	29.5	70.5	56.1	3.4	-	59.5	10.9	0.1
Бук	4745	5670	824	4846	943	1369	139	2451	2305	90
Воден габър	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
Габър	65	80	15	65	3	21	5	29	35	1
Зимен дъб	245	275	30	245	37	74	3	114	130	1
Космат дъб	45	50	5	45	-	-	-	-	45	-
Трепетлика	200	220	16	204	120	5	4	129	73	2
Общо Широколистни	5310	6305	890	5415	1103	1469	151	2723	2598	94
%	84.2	100.0	14.1	85.9	17.5	23.3	2.4	43.2	41.2	1.5
Общо Пробирка	5980	7050	1110	5940	1521	1494	151	3166	2679	95
%	84.8	100.0	15.7	84.3	21.6	21.2	2.1	44.9	38.0	1.4
игл. Из. заПревръщане	975	1105	327	778	441	142	52	635	134	9
%	88.2	100.0	29.6	70.4	39.9	12.9	4.7	57.5	12.1	0.8
шир. Из. заПревръщане	6515	7685	1065	6620	1103	1664	247	3014	3502	104
%	84.8	100.0	13.9	86.1	14.3	21.6	3.2	39.1	45.6	1.4
Общо Из. заПревръщане	7490	8790	1392	7398	1544	1806	299	3649	3636	113
%	85.2	100.0	15.8	84.2	17.6	20.5	3.4	41.5	41.4	1.3
ОБЩО ОТГЛЕДНИ СЕЧИ	75655	86685	22364	64321	17063	26812	4650	48525	14596	1200
%	87.3	100.0	25.8	74.2	19.7	30.9	5.4	56.0	16.8	1.4

3. САНИТАРНА СЕЧ

Бял Бор	200	230	42	188	5	72	3	80	104	4
%	87.0	100.0	18.3	81.7	2.2	31.3	1.3	34.8	45.2	1.7
ОБЩО САНИТАРНА СЕЧ	200	230	42	188	5	72	3	80	104	4
%	87.0	100.0	18.3	81.7	2.2	31.3	1.3	34.8	45.2	1.7
4. ПРИНУДИТЕЛНА СЕЧ										
Бял Бор	10500	11810	2295	9515	2105	2787	274	5166	4233	116
Ела	155	180	42	138	104	15	1	120	17	1
Зелена дугласка	25	25	3	22	3	10	1	14	8	-
Смърч	4660	5410	1155	4255	1412	849	114	2375	1821	59
Черен бор	7325	8190	2139	6051	1798	1507	200	3505	2483	63
Общо Иглолистни	22665	25615	5634	19981	5422	5168	590	11180	8562	239
%	88.5	100.0	22.0	78.0	21.2	20.2	2.3	43.7	33.4	0.9
Вид сеч/дърв.вид	Без кло	Стояща	Отпад	Лежана	Едра стр.	Средна	Дребна ст	Общо стр.	Дърва	Вършина
Бреза	10	10	-	10	1	1	-	2	8	-
Зимен дъб	5	5	1	4	-	1	1	2	2	-
Общо Широколистни	15	15	1	14	1	2	1	4	10	-
%	100.0	100.0	6.7	93.3	6.7	13.3	6.7	26.7	66.6	-
общо принудител. сеч	22680	25630	5635	19995	5423	5170	591	11184	8572	239
%	88.5	100.0	22.0	78.0	21.2	20.2	2.3	43.7	33.4	0.9
5. ТЕХНИЧЕСКИ СЕЧИ										
Бял Бор	50	65	23	42	16	11	2	29	9	4
Смърч	10	10	2	8	5	1	-	6	2	-
Черен бор	180	200	63	137	66	46	-	112	24	1
Общо Иглолистни	240	275	88	187	87	58	2	147	35	5
%	87.3	100.0	32.0	68.0	31.7	21.1	0.7	53.5	12.7	1.8
Бук	145	175	32	143	51	26	6	83	58	2
Зимен дъб	355	405	48	357	36	77	46	159	195	3
Келяв габър	10	10	2	8	-	-	-	-	8	-
Широколистни	510	590	82	508	87	103	52	242	261	5
%	86.4	100.0	13.9	86.1	14.7	17.5	8.8	41.0	44.2	0.9
Общо ТЕХНИЧЕСКИ СЕЧИ	750	865	170	695	174	161	54	389	296	10
%	86.7	100.0	19.7	80.3	20.1	18.6	6.2	44.9	34.2	1.2
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ СЕЧИ	216540	245875	61907	183968	85910	48963	7749	142622	39123	2223
%	88.1	100.0	25.2	74.8	34.9	19.9	3.2	58.0	15.9	0.9
Бял Бор	53360	59905	14131	45774	18226	16387	1478	36091	9168	515
Бяла мура	85	95	25	70	30	26	-	56	14	-
Ела	8020	9370	2242	7128	3714	1879	496	6089	896	143
Зелена дугласка	815	960	231	729	86	405	69	560	150	19
Смърч	56410	65030	16024	49006	29723	10059	1876	41658	6798	550
Черен бор	73555	82325	25533	56792	29478	14555	2398	46431	9683	678
ОБЩО ИГЛОЛИСТНИ	192245	217685	58186	159499	81257	43311	6317	130885	26709	1905
%	88.3	100.0	26.7	73.3	37.3	19.9	2.9	60.1	12.3	0.9
Бреза	30	30	-	30	1	1	-	2	28	-
Бук	17130	20210	2958	17252	3888	3937	1241	9066	7918	268
Воден габър	75	75	-	75	-	-	-	-	75	-
Габър	265	315	51	264	9	85	11	105	156	3
Зимен дъб	5710	6360	611	5749	635	1624	176	2435	3281	33
Келяв габър	205	235	20	215	-	-	-	-	203	12
Космат дъб	660	725	65	660	-	-	-	-	660	-
Мъждряк	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
Трепетлика	200	220	16	204	120	5	4	129	73	2
Череша	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
ОБЩО ШИРОКОЛИСТНИ	24295	28190	3721	24469	4653	5652	1432	11737	12414	318
%	86.2	100.0	13.2	86.8	16.5	20.1	5.1	41.7	44.0	1.1
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ СЕЧИ	216540	245875	61907	183968	85910	48963	7749	142622	39123	2223
%	88.1	100.0	25.2	74.8	34.9	19.9	3.2	58.0	15.9	0.9

2.5.4 ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ

Условията в района на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” са сравнително благоприятни за естественото семенно възобновяване. Правилното извеждане на възобновителните сечи и грижата за

подраства дават основание в бъдеще да се разчита изключително на естественото възобновяване. От таблицата за естественото възобновяване в зрелите насаждения става ясно, че на доста места в ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” възобновяването не е достатъчно за извеждане на възобновителни сечи. В половината от насажденията естествено възобновяване е от 31 до 80 %. Възобновяване над 80 % има в много малко насаждения. Основна причина за това са твърде краткия вегетационен период и силно пресечения терен затрудняващ извеждането на равномерни възобновителни сечи.

Успешното семенно възобновяване на насажденията може да стане само при правилно извеждане (по вид, интензивност и сезон) на предвидените възобновителни сечи в семеносни години, задължителното и навременното им комбиниране с мероприятията по подпомагане на възобновяването и опазването на появилия се подраст.

През следващото десетилетие в държавните гори на стопанството ще се разчита и на изкуственото залесяване. Размерът на залесителни мероприятия по насоки на залесяване, по дървесни видове и необходимият брой фиданки е даден в таблицата.

Разпределение на предвидената през десетилетието площ за залесяване и на необходимия посадъчен материал по дървесни видове

Дървесен вид	Възстановяване на гори	В зрели насаждения	Подпомагане на възобновяването	Всичко залесявания	%	Посадъчен материал	
						Фиданки на 1 ха	Фиданки всичко
						Хектари	
Бял бор	3.9	-	-	3.9	14.8	3.5	13.7
Черен бор	22.5	-	-	22.5	85.2	3.5	78.7
Всичко залесяване	26.4	-	-	26.4	100.0		92.4

Възстановяването на гори представлява залесяване на терени след пожари, снеголоми, ветровали и други санитарни причини. Общо през следващото десетилетие е предвидено залесяване върху минимална площ от 26.4 ха, или средногодишно по 2.64 ха. По насоки на залесяването е предвидено само за възстановяване на гори. Дървесните видове предвидени за залесяване са избрани съобразно типовете месторастения с оглед осигуряване на оптималния бъдещ целеви състав на културите и насажденията. Ще се залесява само с иглолистни дървесни видове. Предвидено е залесяване с черен бор и бял бор. Основно ще се използва черен бор – 85.2 % и бял бор – 14.8 % от площта предвидена за залесяване. Залесяванията ще се извършват чрез садене на стандартни фиданки. Възприетата гъстота на културите - брой фиданки на 1 ха е показана в таблица № 68. През десетилетието ще са необходими общо 92400 броя фиданки или средногодишно по 9240 броя. Досегашният опит показва, че най-добри резултати се получават при пролетното залесяване, затова и в бъдеще залесяването следва да се извършва през този сезон. За по-добро прихващане, укрепване и склопяване е необходимо да се полагат грижи за новосъздадените култури. В общи линии те ще се свеждат до окопаване, отстраняване на плевелите, които заглушават младите фиданки, своевременно осветляване и отглеждане на културите, ограждане при нужда и т.н. Разпределението на предвидената площ за залесяване по вид на почвоподготовката е дадено в таблица.

Разпределение на предвидената през десетилетието площ по вид на почвоподготовката и горскостопански участък

Показател на залесяване	1 ГТУ	о, %	2 ГТУ	о, %	3 ГТУ	о, %	Всичко	%
Ръчни тераси	2.4	100.0	-	-	24.0	100.0	26.4	93.9
ВСИЧКО ПОЧВОПОДГОТОВКА	2.4	100.0	-	-	24.0	100.0	26.4	100.0

Поради наличието на висок процент стръмни и много стръмни терени, е предвидена единствено ръчната почвоподготовка (ръчни тераси).

2.5.5 ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ РЕСУРСИ ПАША

Добив на недървесни горски продукти

Условията и природните дадености, според данните за добивите на недървесни продукти през предишния ревизионен период (Глава III), дават възможност за годишен добив на около 1.5 тона диворастящи гъби (манатарка, пачи крак, смърчула и други),

0. 0 тон горски плодове (хвойна, черни боровинки, червени боровинки, ягоди, малини, шипки, трънки и други), 2.0 тона лечебни растения (жълт кантарион, риган, мащерка, бял равнец, здравец, подбел, черен бъз, лайка и други), 1000 броя коледни елхи и 1.0 тон шишарки. Ползването на недървесните горски продукти, когато представлява стопанска дейност, се извършва, само ако е предвидено в утвърден горскостопански план съгласно чл.117, т.2, а когато не представлява стопанска дейност, се извършва безвъзмездно и свободно съгласно чл.119, т.2 от Закона за горите.

Паша

Забранява се пашата на обща площ 3836.0 ха. По землища разпределението е следното:

- землище с.Хвойна - 497.1 ха
- землище с.Павелско - 1148.7 ха
- землище с.Малево - 844.9 ха
- землище с.Орехово - 1200.9 ха
- землище с.Забърдо - 104.6 ха
- землище с.Зорница - 39.8 ха

2.5.6 ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

Общата площ на ловностопанските горски територии съгласно заповедите за границите на ловностопанските райони в ГП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” възлиза на 23808,7 ха.

Ловът може да се счита за традиционно занимание за района, като на територията са регистрирани общо 533 ловци. Всички те са пряко заинтересовани от стопанисването на горите в т.ч. прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите, поддържане на естествена хранителна база и зони на спокойствие на дивеча и др.

Като цяло няма оплаквания от дейността и ръководството на стопанството и местните ловци оценяват взаимодействието си с ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” в положителна насока.

Самото ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” подпомага ловците, участвайки в таксациите и борбата с браконьерството.

Очакванията на ловците и в бъдеще са свързани с подпомагане на дейността по тези направления, както и поддържане на дребно-машабна инфраструктура, заделяне на средства за подхранване и др. макар и възможностите на ГП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” в това отношение да стават все по-ограничени предвид и действащата нормативна уредба.

Контролът от страна на горското стопанство по отношение на стопанисването, опазването и ползването на дивеча и рибата е на необходимото ниво. Взаимодействието между Държавния орган и

стопанисващите дивеча също е добро.

2.5.7 ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ

Успешното развитие на горското стопанство е в зависимост от повишаването на производителността на горите, която е пряко свързана с опазването им от вредители, болести и негативна човешка дейност. В района на стопанството въздействията върху горско дървесната растителност имат абиотичен и биотичен произход. Вредните абиотични въздействия се предизвикват главно от екстремалните отклонения в климата. Вредите от биотичен произход се дължат на различни патогенни микроорганизми и животински организми. Санитарното състояние на горите в ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” е сравнително добро, имайки предвид усилията на стопанисващите органи по изсичане и изнасяне на повредената дървесина, и залесяването на оголените площи. Общо повреди са установени на 7 % от залесената площ на стопанството. Тревога будят единствено пострадалите насаждения от снеголом през март 2015 година и все още неусвоената пострадала дървесина.

Необходимо е да се обърне голямо внимание на тези насаждения, за да се избегне допълнително влошаване на санитарното състояние на гората.

2.5.8 ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ

Тук са дадени обобщените стойности на предвидените противопожарни мероприятия на цялата инвентаризирана територия, както и на горските територии държавна собственост. На територията в обхвата на дейност на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” са формирани три противопожарни блока (по един за всеки горскостопански участък). Така обособените блокове са разделени на по-малки териториални единици -

противопожарни дялове. Общо противопожарните дялове в горското стопанство са 20 броя.

Съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 година площта в хектари на горските територии в обхвата на дейност на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” се разпределя по класове на пожарна опасност както следва:

	Общо ГТДС
I клас (много висока пожарна опасност) - 3017.5 ха - 15.8 %	1771.1 ха - 17.1 %
II клас (висока пожарна опасност) - 10516.7 ха - 54.9 %	5208.6 ха - 50.3 %
III клас (средна пожарна опасност) - 5610.5 ха - 29.3 %	3380.2 ха - 32.6 %

ВСИЧКО - 19144.7 ха -100.0 % 10359.9 ха – 100 %

Както се вижда, дървостойките отнесени към степента за много висока пожарна опасност (иглолистни култури и насаждения на сухи месторастения) заемат 17.1 % от общата площ. Основна част от дървостойките са с висока пожарна опасност – 50.3 %. Дървостойките със средна степен на пожарна опасност са 32.6 %. Предвидените противопожарни мероприятия са отразени в специални карти на противопожарните мероприятия в М 1:25000. На тях са означени пътищата за движение на противопожарната техника, площадките за кацане на авиационна техника, местата разрешени за палене на огън, както и подстъпите към водоемите, които ще се използват за захранване на тази техника.

За предотвратяване появата на пожари в гората, за ограничаване на разпространението им и бързото им потушаване, се предвижда изграждане на противопожарни съоръжения и провеждане на мероприятия, които заедно със съществуващите естествени и изкуствени прегради на огъня, ще намалят щетите от пожарите.

2.5.9 РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И С ДЕЙНОСТТА НА ТП ДГС ХВОЙНА

ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” не е пряко ангажирано в развиването на туристически дейности. Туристическите обекти и горските територии около тях са определени в доклада с горите с висока консервационна стойност на територията на стопанството.

В горските комплекси и около тях са създадени прекрасни условия за отдих и туризъм. Най-дългата екопътека във България се намира в Родопите, тя е част от трансграничната Хвойна-Ставрополи, като свързва природните забележителности на България и Гърция. Екомаршрута предлага много

забележителности, резервати, интересни и популярни местности, защитени зони с редки животински и растителни видове. От с.Хвойна маршрута тръгва посока с.Орехово /7км./, като туриста прекосява защитената местност "Средните ливади", защитена с цел запазването на белоборовите гори. След с.Орехово /1261м./ надморска височина следват трите живописни водопада "Дуплево", "Скакалото" и "Костен камък" със статут на природни забележителности. По маршрута следва уникалния скален комплекс "Чудните мостове" най- величественият природен феномен в Родопите. Екопътеката продължава по известния древен римски път дълъг над 4 км. и широк 1,5м. Пътят е добре запазен, минава под самия връх "Персенк" и е най-високо разположения запазен археологически паметник в България /на места над 2050м. надморска височина/. По римския път се стига до местностите "Глухите камъни", "Бялата вода" и "Айдърски камък". В южна посока маршрута се движи през местностите "Мечо гробе", "Портата", преминава през върховете "Мечи чал" и "Снежанка" и достига м."Орфееви скали" недалеч от Смолян. В услуга на туристите на територията на общината има разкрити Туристически информационни центрове – в с. Орехово и в гр. Чепеларе. Нощувки могат да се извършват в хижите "Персенк", "Пашалийца", "Кабата", "Скални мостове" и "Чудни мостове", както и в многобройните къщи за гости и хотели във всички населени места на територията на общината.

2.5.10 ПОДДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ

Районът на стопанството е богат със защитени територии. Чудните мостове са скален феномен, известен също с името Скалните мостове. Разположен е в карстовата долина на река Еркюприя, на 1450 м надморска височина, в подножието на връх "Голям Персенк" (2091 м). Скалният феномен се намира на 80 км южно от Пловдив, на 35 км северозападно от Чепеларе и само на 5 км северозападно от село Забърдо. Мостовете са обявени за природна забележителност с постановление на Министерския съвет №4941 от 18.07.1949. Покрай Чудните мостове преминава пешеходният път от село Орехово за село Забърдо. Двата големи моста са обезопасени и пригодени за туристически цели. Преминването е позволено и върху, и под тях. Възможност за нощувка предлагат хижите, намиращи се в непосредствена близост до обектите. Natura 2000 е общоевропейска мрежа, съставена от защитени зони, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие. В съответствие със Закона за биологичното разнообразие в България на територията на ТП „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ“ попадат части от защитените зони "Родопи - Западни" - с код BG0001030, "Родопи - Средни" - с код BG0001031 определени по Директивата на ЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и "Персенк" - с код BG0002105 по Директива на ЕС за опазване на дивите птици.

2.5.11 ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ

Всички вододайни зони показани в лесоустройствения проект от 2005/2006 година, не са били приведени в съответствие с действащите нормативни документи.

Със Заповед № СОЗ-М-13 от 13.01.2005 година на Басейнова дирекция "Източно- беломорски район - Пловдив", на основание чл.118, ал.1, т.3 от Закона за водите и чл.37, т.1 от Наредба № 3 е определена *Санитарно-охранителна зона около каптиран извор "Сините ханчета"* в землището на с.Хвойна - ЕКАТТЕ 77219, община гр.Чепеларе, област гр.Смолян. Също така трябва да кажем, че част от тази санитарно-охранителна зона попада и в землището на с.Павелско - ЕКАТТЕ 55035.

Охранителният режим в санитарно-охранителната зона е следният:

Пояс II - подотдели: **38** "з", "и", "к"; **191** "и", "к", "5" с обща площ 2.2 ха, от която залесена 1.1 ха и незалесена 1.1 ха.

В пояс II на санитарно-охранителната зона се забраняват:

1. Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества в подземните води.
2. Дейности, които водят до непряко отвеждане на опасни вещества на земната повърхност

и между земната повърхност и водното ниво.

3. Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества между земната повърхност и водното ниво.
4. Преработка и съхраняване на радиоактивни отпадъци.
5. Добив на подземни богатства включително инертни и строителни материали под водното ниво.
6. Торене при съдържание на нитрати над 35 мг/л в подземните води.
7. Използване на препарати за растителна защита и разпръскването им с въздухоплавателни средства.
8. Напояване с води, съдържащи опасни и вредни вещества.

В пояс II на санитарно-охранителната зона се ограничават:

1. Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерно-геоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водоземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект.
2. Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества на земната повърхност.
3. Добив на полезни изкопаеми между земната повърхност и водното ниво.
4. Торене при съдържание на нитрати до 35 мг/л в подземните води.
5. Напояване с подземни води от същия подземен воден обект.

Пояс III - подотдели: **38** "е", "ж", "л", "н", "о"; **191** "ж", "з", "3", "4" с обща площ 11.7 ха, от която залесена 9.2 ха и незалесена 2.5 ха.

В пояс III на санитарно-охранителната зона се забраняват:

1. Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества в подземните води.
2. Преработка и съхраняване на радиоактивни отпадъци.

В пояс III на санитарно-охранителната зона се ограничават:

1. Дейности, които водят до непряко отвеждане на опасни вещества на земната повърхност и между земната повърхност и водното ниво.
2. Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества на земната повърхност и между земната повърхност и водното ниво.
3. Добив на подземни богатства включително инертни и строителни материали под водното ниво.
4. Торене при съдържание на нитрати над 35 мг/л в подземните води.
5. Използване на препарати за растителна защита и разпръскването им с въздухоплавателни средства.

6. Напояване с води, съдържащи опасни и вредни вещества.

В пояс III на санитарно-охранителната зона се ограничават при доказана необходимост:

1. Добив на подземни богатства включително инертни и строителни материали между земната повърхност и водното ниво.
2. Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерно-геоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водоземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект.
3. Напояване с подземни води от същия подземен воден обект.
4. Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества на земната повърхност.

Със Заповед № СОЗ-М-52 от 25.07.2006 година на Басейнова дирекция "Източно-беломорски район - Пловдив", на основание чл.118, ал.1, т.3 от Закона за водите и чл.37, т.1 от Наредба № 3 е определена *Санитарно-охранителна зона около каптиран извор "Лъчица" за водоснабдяване на обект "Цех за производство на тихи газирани безалкохолни напитки, соди и трапезни води" — собственост на "АКВА — КЮ" ООД*, в землището на с. Орехово - ЕКАТТЕ 53669, община гр. Чепеларе, област гр. Смолян.

Охранителният режим в санитарно-охранителната зона е следният:

Пояс I - подотдел: **9 "1"** с площ 0.2 ха - имот с кадастрален № 000004, в който се намира каптажа.

В пояс I на санитарно-охранителната зона се забраняват:

1. Всички дейности, с изключение на дейностите, свързани с добива на подземна вода, поддръжката на водоземните съоръжения и експлоатацията на охранителната зона.
2. Средногодишен добив на подземна вода в количества по-големи от утвърдените локални експлоатационни ресурси.
3. Достъп на лица, с изключение на лицата, свързани с експлоатацията на водоизточника и охранителната зона, както и на представителите на контролните органи.

Пояс II - подотдели: **7 "e1"; 9 "a"; 88 "к", "л"** с обща площ 6.8 ха, от която залесена 4.9 ха и незалесена 1.9 ха.

В пояс II на санитарно-охранителната зона се забраняват:

1. Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества в подземните води.
2. Дейности, които водят до непряко отвеждане на опасни вещества на земната повърхност и между земната повърхност и водното ниво.
3. Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества между земната повърхност и водното ниво.
4. Преработка и съхраняване на радиоактивни вещества и отпадъци.
5. Добив на подземни богатства, в т.ч. инертни и строителни материали под водното ниво.

6. Торене при съдържание на нитрати в подземните води над 35 мг/л.
7. Използване на препарати за растителна защита, в т.ч. и разпръскването им с въздухоплавателни средства.
8. Напояване с води, съдържащи опасни и вредни вещества.

В пояс II на санитарно-охранителната зона се ограничават:

1. Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества на земната повърхност.
2. Добив на подземни богатства, в т.ч. инертни и строителни материали между земната повърхност и водното ниво.
3. Торене при съдържание на нитрати в подземните води до 35 мг/л.
4. Напояване с подземни води от същия подземен воден обект.
5. Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерно-геоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водоземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект.

Пояс III - подотдели: **7** "д1"; **8** "ф"; **9** "б", "в"; **88** "з", "и", "м", "н", "2" с обща площ 21.7 ха, от която залесена 19.7 ха и незалесена 2.0 ха.

В пояс III на санитарно-охранителната зона се забраняват:

1. Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества в подземните води.
2. Преработка и съхраняване на радиоактивни вещества и отпадъци.

В пояс III на санитарно-охранителната зона се ограничават:

1. Дейности, които водят до непряко отвеждане на опасни вещества на земната повърхност и между земната повърхност и водното ниво.
2. Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества между земната повърхност и водното ниво.
3. Добив на подземни богатства, в т.ч. инертни и строителни материали под водното ниво.
4. Торене при съдържание на нитрати в подземните води над 35 мг/л.
5. Използване на препарати за растителна защита, в т.ч. и разпръскването им с въздухоплавателни средства.
6. Напояване с води, съдържащи опасни и вредни вещества.

В пояс III на санитарно-охранителната зона се ограничават при доказана необходимост:

1. Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества на земната повърхност.
2. Добив на подземни богатства, в т.ч. инертни и строителни материали между земната повърхност и водното ниво.
3. Наповяване с подземни води от същия подземен воден обект.
4. Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерно-геоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водоземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект.

2.5.12 ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК

Макар и не структуро-определящ отрасъл за Община Чепеларе горският сектор създава възможности за заетост и е източник на доходи за не малка част от населението. Налице са различни социални измерения на въпросите, свързани със заетостта, осигурявана директно от ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” от една страна и от фирмите, подизпълнители, от друга, поради което тези измерения са разгледани диференцирано.

ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” като работодател

ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” целогодишно осигурява заетост на 33 човека в т.ч. на ръководни длъжности, лесничей, горски стражари, помощен персонал и сезонно на 6 човека. Имиджът на стопанството като работодател е изцяло позитивен, обусловено до голяма степен от осигуряването на заплати, редовното им изплащане, внасяне на социални и здравни осигуровки, гарантирани отпуск и болнични(при необходимост), осигуряването на работно облекло, дърва за горене, дървен материал и др. Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение изпълнението на конкретните им задължения, свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и Горскостопанския план. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие.

Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда. Води се строга отчетна документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт, с регламентирани компенсации за всеки от тях. Има сключен договор със служба по трудова медицина с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции.

При проведените интервюта не бе докладвано за случаи на дискриминация (полова, религиозна) и сексуален тормоз.

Горски работници, наети от фирмите изпълнители

Основен проблем пред фирмите, ангажирани в горскостопанските дейности и най-вече дърводобива, е липсата на работна ръка. Често това води до неизпълнение на сключените договори и санкции за фирмите и по всеобщо мнение в съвсем близко бъдеще може да се стигне до компрометиране изпълнението на планираните горскостопански дейности и дори „цялостен колапс на системата”. Очакванията на фирмите за разрешаване проблема е насочен преди всичко към вземането на необходимите мерки на държавно ниво и по-малко към самото ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”.

Причините за липсата на работна ръка могат да се търсят в различни направления, но при всички случаи сегашната ситуация е резултат от комбинираното им действие:

- работата като цяло е тежка и все по-малко са онези, които са готови да жертват личния си комфорт;
- работата е недобре платена, резултат от ниските разценки, хората търсят „бързи пари“;

- външни причини като липсата на горски пътища, остарялото оборудване, лоши метеорологични условия често водят да ниска производителност респ. заплащане;
- обектите за работа стават все по-трудни и отдалечени;
- намаляване на населението в трудоспособна възраст в района

Липсата на работна ръка създава и особени конкурентни взаимоотношения между самите фирми. Често те са принудени да постъпват нелоялно една спрямо друга, „изкушавайки“ ограничения контингент от работници с по-добри ставки или по-лесни обекти, което води до мигрирането на едни и същи работници от една фирма в друга, често без да са изпълнили задълженията си към предходната.

Друг съществен проблем е квалификацията на работната ръка. Работи се с почти неграмотен контингент, което според собствениците на фирмите създава потенциал за също такава „неграмотно“ ползване на гората.

Настоящата система за отдаване на обектите не дава дългосрочна сигурност за фирмите изпълнители и те не са склонни да инвестират в своето развитие и най-малко в подобряване на квалификацията на работниците.

Голяма част от наетите работят без договори респ. изплащане на социалните осигуровки, трябва сами да осигуряват оръдията на труда, като бензино-моторни триони, гориво за тях. животинска сила за извоз и др. Причината е не само в самите фирми, но и в самите работници, като са налице и абсурдни ситуации, при които работници (главно от ромски произход) отказват сключването на трудови договори, тъй като това автоматически не ги лиши от социалните плащания за безработица.

Изключителен е и проблема с осигуряването на безопасността на труда. Голяма част от фирмите не са склонни да инвестират в лични предпазни средства, а тези които предоставят такива срещат трудности с това да накарат работниците да ги използват.

С известна тревога сред някои се приема стартирания процес по привеждане управлението на горите в съответствие с принципите и критериите на FSC. тъй като това според фирмите ще доведе до допълнителни изисквания към тях и необходимост от инвестиции, които те на този етап няма как да направят (напр. в лични предпазни средства) и това допълнително ще усложни проблема с работната ръка. По някои други въпроси от имащи отношение към изискванията за сертификацията не бяха констатирани проблеми в т.ч. случаи на ношуване на хора в гората без да са осигурени необходимите битови условия, използването на детски труд и др.

2.5.13 ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ

Възлагането на дейностите в горските територии в т.ч. лесокултурни дейности и дърводобив става по силата на специална Наредба, която най-общо следва принципите на свободната конкуренция.

По силата на Закона за горите. ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ“ може да предостави до една трета от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на местни фирми, което се оценява положително от последните, макар и някои от тях да считат, че местните търговци не получават пълния процент.

Дърводобивните фирми, като цяло гледат позитивно на работата на стопанството, имат добра комуникация с ръководството и служителите му и основната част от негодуванията им са свързани с изисквания, произтичащи от националната нормативна уредба, която ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ“ трябва да прилага. Болшинството от фирмите са малки и поставени в условията на свободна конкуренция се чувстват уязвими. Не са рядкост случаи на нелоялна конкуренция на местно ниво. но външните фирми са онези, които притесняват местните предприемачи. По всеобщо мнение в сектора се работи „ден за ден“, като системата на възлагане не им дава необходимата сигурност в по-далечен хоризонт. Това силно ограничава възможностите за инвестиции в нова техника, технологии и квалификация на работната ръка.

Работи се с морално остаряла техника и неграмотен контингент, което предопределя ниската производителност на труда, а често и ниското качество на изпълнение на дейностите. В този смисъл очакванията са държавата да подпомогне сектора със субсидии, с които да бъде подобрена най-вече материалната база. Допълнителен утежняващ фактор са ниските разценки за добив определени на държавно ниво.

Основен проблем за фирмите е липсата или лошото състояние на съществуващата горско пътна мрежа. Така на практика често се случва подизпълнителите по дърводобива сами да ремонтират даден път с оглед осигуряване на достъп до обектите за дърводобив без това да е включено в договорите им (там е включено само изграждането на технологичните пътища).

Обектите като цяло стават все по-трудни за работа и фирмите често са в невъзможност да изпълнят заложеното по договор, за което заплащат съответните неустойки. Разбира се, среща се и обратният случай, при който фирми сключват договори за изпълнение с пълното съзнание, че няма да изпълнят целия обект, съвсем умишлено изработват „лесната“ част от него, изоставят „трудната“ и въпреки наложената неустойка са доволни от спечеленото. В този случай проблема с неизпълнение на планираните дейности рефлектира върху ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ“.

Така например се оценяват въведените нови изисквания за наличие на ОР8 система в транспортните средства, позволяваща тяхното следене в реално време, като мярка за ограничаване на незаконния дърводобив. Недоволството е свързано преди всичко с необходимостта от допълнителни инвестиции и увеличаване на произтичащата административна тежест.

2.6 ПРИНОС НА ТП ДГС ХВОЙНА КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Участието в местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ“ и местната общност. В миналото като част от корпоративната социална отговорност на стопанството за тази подкрепа са се отделяли значително повече средства и време, но за съжаление с годините активността в тази насока намалява.

Съществен проблем произтича от изискването на законодателството, изразходването на средства от страна на стопанството, да става чрез открити процедури и така, дори да има желание у ръководството, възможността за финансиране на подобни инициативи е лимитирана.

В този смисъл ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ“ вижда своят принос към местното развитие в следните направления:

- предоставяне на дърва за битови нужди (за закупуване по ценоразпис);
- информиране на обществеността за извършваните дейности;
- предоставяне на консултации на граждани и други държавни институции по лесовъдски въпроси.

2.7 КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ТП ДГС ХВОЙНА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

По всеобщо мнение комуникацията между заинтересованите страни и ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ“ е на добро ниво. Особено положителни в своите оценки в това отношение са представителите на институциите и общинските администрации.

В РДГ, като контролна институция, не са постъпваш оплаквания от местните хора заради отношението на служителите на стопанството.

Местните кметове получават своевременно информация за дейности, извършвани в тяхното землище.

Важни въпроси като опасност и превенция на пожари, опазване на дивеча и

биоразнообразието поведение в горите и други остават недобре застъпени в стратегията на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”.

2.8 МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИ ЕФЕКТИ

ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” се ангажира в своевременното разглеждане и разрешаване на всички спорове касаещи ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”, като действията се основават на следните принципи:

- създаване на взаимно приемливи средства за комуникация основани на културните особености на засегнатата/ заинтересованата страна, които да позволяват двупосочен обмен на информация;
- въвличане на засегнатите и заинтересованите страни в разработването на настоящите вътрешни правила;
- документиране на всички срещи, всички обсъждани въпроси и всички постигнати договорености в т.ч. договаряне на справедливи компенсации в случаи на виновно засягане на правата на собственици, работници, местни общности и други заинтересовани страни;
- изпълнение на договорените стъпки/ съгласия чрез полагането на разумни усилия за извънсъдебно разрешаване на спора;
- уведомяване на засегнатата/ заинтересованата страна за резултатите от предприетите действия;

I. Механизъм за получаване, регистриране, обработка, разглеждане и отговор на оплаквания, сигнали и жалби.

Приемат се писмени (получени чрез обикновена или електронна поща или входярани в деловодството на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”) и устни (получени по телефона или на място) оплаквания, жалби и сигнали на граждани, групи от граждани, организации и служители на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” или негови подизпълнители.

Недялка Илчева – деловодител-човешки ресурси в ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” - поддържа специализиран регистър на получените оплаквания, жалби и сигнали.

В случай, че оплакването/ сигнала/ жалбата е приета устно, при възможност се отговаря веднага от приемащия служител, самостоятелно или съвместно с прекия му ръководител. При невъзможност за отговор веднага, приемащият служител, изисква информация и насърчава лицето да подаде писмен документ като му дава указания за това.

Писмените жалби се регистрират от деловодител-човешки ресурси в специализирания регистър по реда на процедурата за документооборота. Оплаквания/ жалби/ сигнали получени по електронен път се разпечатват и също се регистрират в специализирания регистър.

След завеждане на оплакването/ сигнала/ жалбата в специализирания регистър, деловодител-човешки ресурси ги предава на Директора на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”, който организира своевременното им разглеждане. В случай, че оплакването/ сигнала/ жалбата касае Директора на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”, същата се препраща към Държавното предприятие.

Директорът назначава служител или комисия, които проучват и изясняват конкретния случай и подготвя отговор в писмена форма. Директорът резолира писмения отговор и организира изпращането на отговора до жалбоподателя според начина на получаване или по предварително посочен/ договорен начин и адрес. Отговорът на оплакването/ сигнала/ жалбата се извежда в специализирания регистър за жалби и копие от цялата преписка се оформя като отделно досие.

Отговори на оплаквания/ сигнали/ жалби се изпращат на подателя в срок от 14 работни дни след завеждането на жалбата в специализирания регистър. В случаите, за които е необходимо набавяне на допълнителна информация от външни институции, съгласно естеството на проблема или сроковете, които са поставени от институциите, отговорът се изпраща в разумен срок. В тези специфични случаи, подателят се уведомява писмено или устно каква е причината за забавянето на отговора и в какъв срок се очаква да бъде даден такъв.

инж. Ангел Чорбов - зам.директор в ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” поддържа се актуално досие на всички минали и текущи спорове в т.ч.:

- описание на предприетите стъпки за разрешаване на споровете;
- решения по споровете и договорени компенсации;
- неразрешени спорове и причините, поради които не са разрешени, както и начинът, по който се предвижда/ очаква да се разрешат.

3 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

3.1 АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ/ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Списъкът на заинтересованите/засегнатите страни от дейността на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” се актуализира **текущо**. При идентифициране на нови такива се определят сферите на социално въздействие, негативните ефекти от конкретни дейности на стопанството и се предписват мерки за неутрализирането/смекчаването им.

3.2 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

Оценката за социалното въздействие от дейността на ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” се актуализира **на всеки 5 години**, както и в случаи на съществена промяна в социално-икономическата обстановка в страната/района.

ДИЕКТОР НА ТП ДГС „АКАД. НИКОЛАЙ ХАЙТОВ”

.....
/ИНЖ. БОРИС КЪДРИНСКИ/